

Literatura ke studiu

Obecná literatura

- Franzen, August, *Malé církevní dějiny*, Praha: Zvon ²1995 (opravené a doplněné vydání).
- Gelmi, Josef, *Papežové. Od svatého Petra po Jana Pavla II.*, Praha: Mladá fronta 1994.
- Le Goff, Jacques, *Kultura středověké Evropy*, Praha: Odeon 1991.
- Břetislav Horyna, „Monoteismus. Krátké dějiny jedynobožství“, in: Helena Pavlincová – Břetislav Horyna (eds.), *Judaismus – křesťanství – islám*, Olomouc ²2003 (podstatně přepracované a rozšířené vydání, v nakladatelství Olomouc vydání první), 11-33.
- Jedin, Hubert, *Malé dějiny koncilů*, Praha: Česká katolická Charita 1990.
- Lambert, Malcom, *Středověká hereze*, Praha: Argo 2000.
- Lane, Tony, *Dějiny křesťanského myšlení*, Praha: Návrat domů 1996.
- Pavlincová, Helena (ed.), *Slovník judaismus - křesťanství - islám*, Praha: Mladá Fronta 1994.
- Pavlincová, Helena – Horyna, Břetislav (eds.), *Judaismus – křesťanství – islám*, Olomouc: Nakladatelství Olomouc ²2003 (podstatně přepracované a rozšířené vydání, v nakladatelství Olomouc vydání první).
- Říčan, Rudolf - Molnár, Amedeo, *12 století církevních dějin*, Praha: Kalich 1989.
- Vouga, Francois, *Dějiny raného křesťanství*, Praha-Brno: Vyšehrad- Centrum pro studium demokracie a kultury 1997.

Starověké křesťanství

Prameny a edice pramenů

- Aurelius Augustinus, *O svobodném rozhodování*, in: Hošek, Radislav (ed.), *Aurelius Augustinus: Říman – člověk – světec*, Praha: Vyšehrad: 2000.
- *Bible: Písmo svaté Starého a nového zákona*, český ekumenický překlad, Praha: Česká biblická společnost ³1985 ad.
- *Spisy apoštolských otců*. Praha: Kalich 1986.
- Dus, Jan – Pokorný, Petr (eds.), *Neznámá evangelia. Novozákonní apokryfy I.*, Praha: Vyšehrad 2001.
- Dus, Jan (ed.), *Příběhy apoštolů. Novozákonní apokryfy II.*, Praha: Vyšehrad 2003.
- Dus, Jan (ed.), *Novozákonní apokryfy III. Proroctví a apokalypsy*, Praha: Vyšehrad 2007.
- Eusebius Pamphili, *Církevní dějiny* [Teologické studie], přeložil J. J. Novák, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1988.
- Hyppolitos, *Vymítání všeho kacířstva*, přeložil J. Kozák, Praha: Bibliotheca Gnostica 1997.
- Marius Victorinus, *O soupodstatnosti Trojice (Proti Ariánovi Ib)*. [Knihovna raně křesťanské tradice VIII]. Úvodní studii, překlad a komentář pořídil Václav Němec. Latinsko-české vydání. Praha: Oikúmené 2006.
- Novák, Josef (ed.), *Patristická čítanka*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1983.
- Novák, Josef (ed.), *Patristická čítanka 2*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1983.
- Novák, Josef (ed.), *Patristická čítanka 3*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1983.

- Novák, Josef (ed.), *Patristická čítanka 4. Tertullianus –Apologeticum*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1987.
- Svatého otce Irenea, *Patero kněh proti kacířstvím*, přeložil J. N. P. F. Desolda, Praha: nákladem Dědictví sv. Prokopa 1876.

Sekundární literatura

- Bednaříková, Jarmila, *Stěhování národů*, Praha: Vyšehrad 2003.
- Ian Hazlett (ed.), *Rané křesťanství: Počátky a vývoj církve do roku 600*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2009.
- Pokorný, Petr, *Počátky gnose. Vznik gnostického mýtu o božstvu Člověk*, Studie ČSAV 6/1969. Praha: Academia 1969.
- Pokorný, Petr, *Píseň o perle. Tajné knihy starověkých gnostiků*, Praha: Vyšehrad 1986.
- Rudolf, Kurt, *Gnóze*, Praha: Vyšehrad 2010.
- Šmelhaus, Vratislav, *Řecká patrologie*, Praha: Kalich 1972.
- Vouga, François, *Dějiny raného křesťanství*, Praha – Brno: Vyšehrad – CDK 1997.

Další literatura k tématu:

- Bohlin, T., *The Theology of Pelagius and Genesis*, Uppsala – Wiesbaden 1953.
- Burrus, Virginia, *The Making of a Heresy: Authority, Gender and the Priscillianist Controversy*, Berkeley-los Angeles: University of California Press 1995.
- Chadwick, Henry, *Heresy and Orthodoxy in the Early Church*, Aldershot – Brookfield: Variorum Gower House – Gower Publishing Company 1991.
- Couliano, Ioan, *The Tree of Gnosis. Gnostic Mythology from Early Christianity to Modern Nihilism*, New York: HarperSan Francisco 1992.
- Chadwick, Henry, *Heresy and Orthodoxy in the Early Church*, Aldershot – Brookfield: Variorum Gower House – Gower Publishing Company 1991.
- Ehrmann, Bart, *Lost Christianities: The Battles for Scripture and the Faiths We Never Knew*, Oxford: Oxford University Press 2005.
- Filoramo, Giovanni, *A History of Gnosticism*, Oxford: Blackwell 3 1994.
- Friend, W. H. C., *The Donatist Church: A Movement of Protest in Roman North Africa*, Oxford 1952.
- Harnack, A., *Marcion: Das Evangelium von Fremden Gott*, Leipzig 1924.
- McMullen, Ramsay, *The Second Church: Popular Christianity 200-400*, (Society of Biblical Literature: Writings from the Graeco-Roman World, 1), Atlanta: Society of Biblical Literature 2009.
- Pagels, Elaine, *The Gnostic Gospels*, New York: Vintage Books 1989.
- Rudolf, Kurt, *Die Gnosis. Wesen und Geschichte einer spätantiken Religion*, Leipzig: Koehler&Amelang 1977.
- Wiles, Maurice, *Archetypal Heresy: Arianism through the Centuries*, Oxford – London: Oxford University Press 1996.

Středověké křesťanství

Prameny a edice a pramenů

- Crowder, C. M. D. (ed.), *Unity, Heresy and Reform 1378-1460. The Conciliar Response to the Great Schism*, [Documents of Medieval History 3], London: Edward Arnold Publishers 1977
- Peters, Edward (ed.), *Heresy and Authority in Medieval Europe. Documents in Translation*, London: Scolar Press 1980.
- Wakefield, Walter L. – Evans, Austin P. (trans.), *Heresies of the High Middle Ages: Selected Sources Translated and Annotated*, New York: Columbia University Press 1991.

Sekundární literatura

- Brenonová, Anne, *Kataři: život a smrt jedné křesťanské církve*, Brno: CDK 2001.
- Fichtenau, Heinrich, *Heretics and Scholars in the High Middle Ages, 1000-1200*, University Park: Pennsylvania State University Press 1998.
- Given, James B., *Inkvizice a středověká společnost. Moc, kázeň a odpor v Languedocu, Neratovice: Verbum 2008.*
- Grundmann, Herbert, *Religious Movements in the Middle Ages: The Historical Links between Heresy, the Mendicant Orders, and the Women's Religious Movement in the Twelfth and Thirteenth Century, with the Historical Foundations of German Mysticism*, Notre Dame – London: University of Notre Dame Press 1995.
- Gurevič, Aron, *Kategorie středověké kultury*, Praha: Mladá fronta 1978.
- Gurevič, Aron, *Nebe, peklo, svět. Cesty k lidové kultuře středověku*, Praha: H&H 1996.
- Heinzmann, Richard, *Středověká filosofie*, Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2000.
- Loos, Milan, *Dualist Heresy in the Middle Ages*, Praha: Academia 1974.
- Molnár, Amedeo, *Valdenští. Evropský rozměr jejich vzdoru*, Praha: Kalich 1973.
- Ryś, Grzegorz, *Inkvizice*, Praha: Mladá fronta 2004.
- Zbíral, David, *Největší hereze: Dualismus, učenecká vyprávění o katarství a budování křesťanské Evropy*, Praha: Argo – Brno: Ústav religionistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity 2007.
- Zbíral, David, *Pokřtěni ohněm. Katarská křesťanství ve světle pramenů (12.-14. století)*, Praha: Argo 2019.

Další studijní literatura

- Bailey, Michael D., *Battling Demons: Witchcraft, Heresy and Reform in the Late Middle Ages*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press 2003.
- Biller, Peter – Bruschi, Caterina (eds.), *Texts and the Repression of Medieval Heresy*, York: York Medieval Press 2003.
- Cameron, Euan, *Waldenses: Rejections of Holy Church in Medieval Europe*, Oxford: Blackwell 2001.
- Fichtenau, Heinrich, *Heretics and Scholars in the Middle Ages, 1000-1200*, University Park: Pennsylvania State University Press 1998.
- Frassetto, Michael (ed.), *Heresy and the Persecuting Society in the Middle Ages: Essays on the Work of R. I. Moore*, Leiden: Brill 2006.
- Moore, Robert I., *The Formation of a Persecuting Society: Power and Deviance in Western Europe, 950-1250*, Oxford: Blackwell 1987.

- Ragg, Sascha, *Ketzer und Recht: Die weltliche Ketzergesegebung des Hochmittelalters unter dem Einfluß des römischen und kanonischen Rechts*, (Monumenta Germaniae Historica: Studien und Texte 37), Hannover: Hahnsche Buchhandlung 2006.
- Roach, Andrew P., *The Devil's World: Heresy and Society, 1100-1300*, Harlow 2005.
- Stoyanov, Yuri, *The Other God: Dualist Religions from Antiquity to the Cathar Heresy*, New Haven – London: Yale University Press 2000.

Křesťanství a hereze v českých zemích

Prameny

- Hus, Jan, *Knižky o svatokupectví*, (Památky staré literatury české, 17) Praha: nakladatelství Československé akademie věd 1954.
- Hus, Jan, *O církvi*, Praha: nakladatelství Československé akademie věd 1965.
- Hus, Jan, *Dcerka: o poznání cesty pravé k spasení*, Praha: Kalich²1995.
- Petr z Mladoňovic, *Zpráva o mistru Janu Husovi v Kostnici*, Praha: SPN 1965.
- Nechutová, Jana (ed.), *Nicolaus de Dresda: Querite primum regnum Dei*, Universita J. E. Purkyně, Brno 1967.
- Nechutová, Jana, *Latinská literatura českého středověku do roku 1400*, Praha : Vyšehrad 2000.

Prameny (texty Jan Hus)

On-line: významné edice k českým středověkým dějinám zveřejňuje Centrum mediévistických studií při Filosofickém ústavu AV ČR. Je zde dostupná řada Husových děl (včetně českých překladů): <https://sources.cms.flu.cas.cz/src/index.php>.

Sekundární literatura

- Boubín, Jaroslav, *Petr Chelčický: myslitel a reformátor*, Praha: Vyšehrad 2005.
- Holinka, Rudolf, *Sektářství v Čechách před revolucí husitskou*, Bratislava: Filosofická fakulta University Komenského 1929.
- Kadlec, Jaroslav, *Přehled českých církevních dějin I-II*, Praha: Zvon 1991.
- Kalivoda, Robert, *Husitské myšlení*, Praha: Filosofia 1997.
- Kaňák, Miroslav, *Milič z Kroměříže*, Praha: Blahoslav 1975.
- Kejř, Jiří *Husův proces*, Praha: Vyšehrad 2000.
- Kopecký, Milan, *Jan Milič z Kroměříže a Jan z Jenštejna*, Žďár nad Sázavou: Cisterciána Sarensis 1999.
- Kybal, Vlastimil, *M. Matěj z Janova*, Brno: L. Marek 2002.
- Lášek, Jan, *Mistr Matěj z Janova ve své a naší době*, Brno: L. Marek 2002.
- Nechutová, Jana, *Místo Mikuláše z Drážd'an v raném reformačním myšlení*, Praha: Academia 1967.
- Sousedík, Stanislav, *Učení o eucharistii v díle M. Jana Husa*, Praha: Vyšehrad 1998.
- Šmahel, František, *Husův proces v Kostnici*, (Slovo k historii 18, 1988) Praha: Melantrich 1988.
- Šmahel, František, *Husitská revoluce I-IV*, Praha: Karolinum 1995-1996.
- Šmahel, František, *Jan Hus: Život a dílo*. Praha: Argo 2013.